

Uprava: Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-53.
Ček račun: Ljubljana št. 14.614. Izhaja vsak dan, razen ob ponedeljkih in po praznikih.

GLAS NARODA

Naročnina na mesec je 12 Din. Za tujino 20 Din.
Uredništvo: Ljubljana, Nebotičnik, Gajeva ul. 1. telefon 38-53.
Rokopisov ne vračamo.

Št. 13.

LJUBLJANA, petek, 17. januarja 1936.

Leto II.

Peklenški ogenj pred Dolom

Po poročilih iz italijanskih virov so motorizirane čete generala Grazianija izvojevale zmago nad četami rasa Deste

Na severu pa Abesinci stalno napredujejo

Če bi Laval padel . . .

Pariz, 16. jan. r. V političnih krogih z veliko zaskrbljenostjo zasledujejo začetek nove ofenzive proti Lavalu. Na drugi strani pa se slišijo tudi glasovi, ki niso nase sportni zrušenju Lavalu, še preden bi odpotoval v Ženevo na zasedanje sveta DN. V tem primeru je gotovo, da bi moral svet DN odložiti odločitev o poostitvi sankcij proti Italiji do rešitve vladne krize v Franciji. In ker v Franciji vladne krize navedno dolgo trajajo, bi tudi svet DN lahko za dalj časa odložil odločitev o novi poostitvi sankcij.

Kako se brani Italija?

Rim, 16. jan. z. Z rimske postaje odhaja dnevno v Termini po več vlakov, sestavljenih iz dvajset do trideset vagonov, ki prevažajo na skupno zbirališče staro železo, baker, cink, svinec in druge kovine, ki jih zbirajo v Rimu in okolici za vzdžavanje v borbi proti sankcijam. V velikih topilnicah spreminjajo nato vse te stare kovine v material za izdelavo najrazličnejšega orožja. Po podatkih je mesto Rim zbralo dosedaj v ta namen dva milijona in pol kilogramov takih kovin.

Italijansko stališče v Ženevi

Rim, 16. jan. z. Kakor se doznava v tukajšnjih dobro poučenih krogih, bo stališče italijanskega delegata v Ženevi v smislu večje ali manjše popustljivosti odvisno od tega, ali se bosta Francija in Anglija odločili za prepoved uvoza petroleja v Italijo ali proti njemu. Če do poostitve sankcij na sedanjem zasedanju ne bo prišlo, bo Italija pripravljena nadaljevati razgovore za mirno rešitev spora v smislu nekaterih priporočil, o katerih so bile zadnje dni že izdane tajnosti. Domnevajo končno, da bo italijansko stališče v nemali meri odvisno od položaja na severni fronti, od koder zadnje dni ne prihajajo posebno ugodna poročila.

Budimpešta, 16. jan. DNB poroča: V rudniku v Pečuhi, ki je največji rudnik na Madžarskem, so rudarji stopili v stavko.

Rim, 16. jan. a. Uradno se doznava, da je v zapadnem delu somalijske fronte severno od Dola že tri dni v teku velika bitka. V boju proti četam generala Grazianija se je spustil velik del vojske rasa Deste.

Bitka se je začela že v nedeljo, ker je general Graziani sklenil, da takoj začne ofenzivo proti četam rasa Deste, ki so se zbrale v večjem številu in začele počasi napredovati v preteklem tednu v smeri proti Dolu. Italijanske čete, ki jih je general Graziani vrgel v borbo, so bile sestavljene iz belih italijanskih čet, pomešanih z italijanskimi nedrednimi četami. Italijanske bele čete so bile večinoma motorizirane. Italijansko letalstvo je pomagalo prodiranju italijanskih čet s tem, da je bombardiralo glavni stan rasa Deste in metalo bombe na abesinske kolone, na katere je tudi streljalo s strojnimi. Prva dva dni bitke so se Abesinci umikali počasi in se krvavo borili za vsako ped zemlje. General Graziani je poslal proti Abesincem nove italijanske čete iz jarkov in pomagal njihovim napadom s tanki in oklopnimi avtomobili, ki so sipali peklenški ogenj iz strojne v čete rasa Deste. General Graziani hoče poditi sovražnika do konca, da bi razbremenil svoje levo krilo in da bi se osvobodil od pritiska Destrinih čet z namenom, da bi v relativni sigurnosti lahko začel ofenzivo svojega centra in desnega krila v smeri glavnih ciljev, to je Džidžige in Hararia in železniške proge, ki vodi iz Džibutija v Addis-Abebo.

Rim, 16. januarja. Havas poroča: Doznava se, da je bitka, ki jo je general Graziani začel 12. t. m. proti rasu Desti, zaključena s popolno zmago Italijanov. Abesinci so utrpeli velike izgube.

Hud pritisk na Makalo

Dessie, 16. jan. a. Pritisk abesinskih čet na Makalo postaja iz dneva v dan nevarnejši. Kakor se doznava, bodo Abesinci začeli z odločno ofenzivo proti Makali, čim preneha deževje. Sem so prišla poročila, da je včeraj četam rasa Sejuma uspelo zmagati v neki bitki v neposredni bližini Makale. Abesinci so zaplenili veliko število strojnih pušk in mnogo živeža. Poročila pravijo, da je padlo 65 Italijanov in 6 Abesincev. Mnogo pa je ranjenih na obeh straneh.

Reuterjev dopisnik poroča iz Adis Abebe, da tam verujejo, da so Abesinci presekali zvezo med Makalo in Aduo. Obvestila iz do-brega abesinskega vira trde, da bi Abesinci že mogli zavzeti Makalo, toda da ostajajo zaenkrat še v rezervi zaradi taktike čakanja. Prav tako se trdi, da vlada v Adis Abebi namenoma ne mara objavljati vesti, ki prihajajo iz Makale in ki javljajo, da čete rasa Sejuma in rasa Kase in drugih abesinskih poveljnikov na severni fronti polagoma, a sigurno napredujejo.

Ras Nasibu generalu Grazianiju

Harar, 16. jan. (U. P.) Abesinski poveljnik na južni fronti ras Nasibu je poslal vrhovnemu poveljniku italijanskih čet na jugu generalu Grazianiju, pismo v katerem naj-energičneje protestira proti trditvi, da bi Abesinci obglavljali italijanske uletnike. Ras Nasibu poudarja, da postopajo Abesinci z italijanskimi uletniki kar najvpludneje. Nasibu protestira nadalje proti italijanski uporabi strupenih plinov in italijanskemu bombardiranju postaj Rdečega križa.

Zadrski črnosrajčniki v Afriko

Zader, 16. jan. z. Oddelek prostovoljcev črnih srajc iz Zadra in okolice je danes odpotoval v Trst, da bo vključen v bataljon milice, ki odpotuje v Vzhodno Afriko.

Tisoč delavcev na poti

Napoli, 16. jan. z. Nocoj odpotuje v Vzhodno Afriko parnik »Cesare Battisti« na katerem je vkrcanih 1000 delavcev specialistov.

Aretacije v Bolgariji

Sofija, 16. januarja. AA. Bivši minister v vladi generala Petra Zlateva vpokojeni polkovnik Krum

Kolev in vpokojeni polkovnik Svetislav Kalenderov sta bila aretirana in zvečer oddana v zapore.

Gömbös in Bethlen se bratita?

Budimpešta, 16. jan. z. V tukajšnjih dobro informiranih političnih krogih gre glas, da se bosta v kratkem pobotala ministri predsednik Gömbös in grof Bethlen, ki je zadnje čase ostro nastopal proti vladi. Bethlen bo imenovan za šefa madžarske delegacije v Ženevi.

Madžarsko navdušenje za Italijo

Budimpešta, 16. jan. d. V dvanajseti parlamentu je bil včeraj na pobudo madžarskega društva za zunanje zadeve sklican izredni se-stanek, posvečen italijansko-abesinskemu problemu. Sestanek je otvoril predsednik Pear, ki je v uvodu izrekel tople besede obznanja Duceja in fašistične Italije. Na to pa je italijanski profesor Carlo Ferri govoril o vzrokih in povodih italijanske kolonialne ekspanzije. Ob splošnem navdušenju zbranih je nato ostro obsodil ženevsko politiko sankcij. Te pomembne manifestacije italijansko madžarskega prijateljstva so se udeležile vse večje politične in diplomatske osebnosti Budimpešte.

Istočasno na doznavamo, da je v vseh tukajšnjih krogih vzbudila veliko vznemirjenje angleška zahteva po takojšnjem plačilu vseh madžarskih trgovinskih dolgov napram Angliji. To je uspeh italijansko madžarskega prijateljstva.

„Nemška skupnost“ v Parizu

Pariz, 16. jan. r. Z namenom, da bi združili vse Nemce iz tretjega Rajha, ki žive v Franciji, pod zastavo nacionalnega socializma, so tukaj ustanovili društvo »Deutsche Gemeinschaft«, ki naj bi postalo žarišče nemštva v Parizu, kjer bi se gojila nemški duh in nemška družabnost v znamenju kljukastega križa.

Atene, 16. jan. b. Včeraj so pri-spele v pirejsko luko še štiri angleške edince, ki ostanejo tu osem dni.

Iz domače politike

Narodna skupščina

se sestane 22. t. m. ob 10. dopoldne. Tako je bilo sklenjeno na sestanku predsednika ministrskega sveta g. dr. Milana Stojadina, viša s predsednikom narodne skupščine.

Proračun 1936-37

Finančni minister je proračunskemu predlogu za proračunsko leto 1936-37 ki ga je predložil v pretres narodni skupščini, dodal tudi svoj ekspozé, v katerem razlaga svoj proračun. Izdatki in dohodki so preračunani v vsotah, ki znašajo po 10.107 milijonov din. Novi proračunski predlog je višji za 570 milijonov din. V proračunskem predlogu je izveden, tako pravi gospod minister, princip razumnega varčevanja. Glede osebnih izdatkov, pravi, da dosegajo krediti zanje 50 odstot vseh drugih kreditov računskega dela proračuna. Minister je mnenja, da se tako nesorazmerje ne bi smelo pojavljati niti v državah z uravnoteženimi proračuni. Da bi se do gotove mere ublažile posledice tega nesorazmerja med osebnimi in materialnimi izdatki sedanje proračuna, je kr. vlada morala izdati draginjske doklade državnim uslužbencem in upokojenim. Drugi razlog nesorazmerja med osebnimi in materialnimi izdatki je preveliko število zaposlenih delovnih moči. Finančni minister navaja, da znaša število državnih uslužbencev upokojenecv in invalidov 360.000. Vlada pa do sedaj ni posegla v to vprašanje, vedoč, da naše gospodarstvo ne more sprejeti in zaposliti vseh, iz javne službe reduciranih delovnih sil. Glede povečanja materialnih izdatkov, ki znaša 3.575.020 din, pravi minister, da je to povečanje nastalo v glavnem zaradi zvišanja narodnih posancev od 305 na 370. Na koncu pa podaja minister sliko o gospodarskem položaju v preteklem letu in se pri tem dotika tudi vprašanja škode, ki je za nas nastala zaradi izvajanja sankcij.

Dr. Krek v Zagorju

Včeraj je minister dr. Miha Krek govoril na zborovanju JRZ v Zagorju. »Slovenec« poroča, da se je zborovanja udeležilo tisoč delavcev in kmetov. Minister je dejal med drugim: Zagorska občina je izrazit primer današnjih socialnih razmer med slovenskim narodom. Obsega majhnega kmetstva, ki komaj še živi na svojem skromnem bregu, kjer si je postavil svoje skromno gnezdece in pa delavca, ki težko živi ob svoji plači, še težje pa od podpore. Zato moramo tu pokazati, da je rešitev samo v složnem in dobro hotenem sodelovanju vseh stanov, ne pa v sporih in sovražstvu.

Popisovanje leta 1918 rojenih vojaških obveznikov se vrši ta mesec pri mestnem vojaškem uradu na Slomškovem trgu 11. Prizadeti naj prinesejo seboj krstni in domovinski list. Oni mladeniči ki so rojeni 1918 leta, so pristojni v Maribor, žive pa v drugim kraju, morajo biti prijavljeni po svojih starših.

Za zmago DN, a ne za zmago Abesinije

London, 16. jan., DNB doznava, da je bila današnja se. a angleške vlade v prvi vrsti posvečena vprašanju prepovedi izvoza petroleja v Italijo. Posamezni ministri so zahtevali točna obvestila o tem, kakšno stališče bodo zavzele posamezne države, ki izvažajo petrolej, posebno pa Venezuela in Meksika.

Dobro informirani krogi so po seji angleške vlade prepričani, da je zunanji minister Eden razvil pred ministrskim svetom glavne smeri, katerih se bo držal o priliki sestanka v Ženevi. Angleška vlada ostane predvsem zvesta kolektivnemu načelu izvajanja sankcij. Če bi dr-

žave, ki so zastopane v Ženevi, pokazale, da so naklonjene izvajanju prepovedi izvoza petroleja, bi Anglija smatrala, da je ta pot mogoča samo tedaj, ako bi posebni odbor strokovnjakov dokazal, da bi bila ta mera učinkovita. Razen tega bo Anglija vobče vztrajala pri ideji, da mora konec spora med Italijo in Abesinijo biti uspeh za DN, vendar pa ne tudi za Abesinijo. Kar se tiče položaja na Sredozemskem morju, je Eden izključil možnost umika nekaterih angleških ladij za primer, če bi prepoved izvoza petroleja kdaj stopila v veljavo. V tem slučaju bo angleška vlada sprejela nove odločitve.

Madžari so vključeni v srednjeveške gospodarske verige

Budimpešta, 15. jan.

Madžarska je danes edina država v Evropi, kjer še vedno v neomejenem obsegu in v polnem razmahu procvita sistem veleposesev, ki s svojim srednjeveškim značajem silno ovira razvoj gospodarskega in političnega življenja Madžarov in jih ko mora tišči k tlom.

Medtem ko so že vse sosedne države upeliale in deloma že tudi izvedle agrarno reformo, ni o tem na Madžarskem ne duha ne sluha. Madžarske oblasti sedanje ga nemogočega sistema do zdaj niti omilile niso, kaj šele, da bi ga bile popolnoma odpravile!

Skupno ima Madžarska okoli 97 milijona katastrskih johov rodovitne zemlje od katere je bilo do zdaj nemanicem razdeljenih le okoli 500.000 katastrskih johov, to pa v tako majhnem obsegu (največ do 15 kat joha na posameznika) da je bilo na ta način ustvarjenih okoli 300.000 bednih kočarjev, ki od svoje zemlje ne morejo živeti. Nastale so na ta način »male eksistence« — brez eksistenčne možnosti. Okoli 25% madžarske rodovitne zemlje je še vedno v rokah veleposesniških magnatov, ki ima vsak več ko 1000 kat johov zemlje. 8,6% je rodovitne zemlje v razmerju od 500 do 1000 johov na posameznika; 11% pa tvorijo mala posestva izpod 5 johov.

Na dlani je, da mora ta izrazito fevdalni veleposesniški sistem imeti svoj vpliv ne samo na gospodarsko marveč tudi na politično in celo kulturno življenje Madžarov. Madžarski veleposesniški sistem ovira na ta način ves razvoj in vsako zboljšanje gospodarskih in socialnih odnosov kakor tudi vsako možnost zdemokratiziranja madžarskega političnega življenja.

Gömböseva vlada se tega v dobri meri zaveda, saj je kritika politične opozicije in tudi znanstvenih krogov čedalje večja in danes tudi uradni krogi že ne morejo več mimo nje. Zato je Gömbös končno predložil madžarskem parlamentu dva osnutka

agrarnih zakonov, ki naj bi »do temeljev izpremenila sedanji sistem zemljiških odnosov«. Prvi je zakon o fidejkomisih drugi pa zakon o naseljevanju zemlje. Že zdaj pa so si ne samo v političnih, marveč tudi v znanstvenih strokovnih krogih edini, da Gömbös s tema dvema zakonskima osnutkoma ne bo rešil težkega problema madžarske veleposesniške more.

Osnutek zakona o fidejkomisih, te zastarele in novim razmeram povsem neodgovarjajoče zemljiške ustanove nikakor ne odpravlja fidejkomisov; v razlagi k osnutku zakona vlada sama ne smatra to niti za potrebno, dasi te ustanove moderne zakonodaje sploh ne poznajo več. Vpliv te reforme kakor jo predvideva vlada, se bo torej pokazal samo v tem, da bo šele čez 25 let zemlja prenehala nad približno 230.000 kat johi dočim znašajo vsa fidejkomiska posestva okoli 900.000 kat johov. (t. j. 51% vse rodovitne zemlje) razdeljenih na komaj 97 fidejkomisov (Tako znaša npr. samo fidejkomis kneza Esterházya na Oldenburškem nič manj ko 210.000 kat johov!)

Drugi zakonski osnutek pa predvideva prav tako skozi 25 let letno razdelitev okoli 20.000 kat johov rodovitne veleposesniške zemlje med one revne madžarske kmetovalce (in teh je ogromna večina!), ki imajo za lastno preživljanje premalo zemlje. V poštev bi prišlo letno okoli 100 tisoč nemanicov. V teka enega četrtletja bi torej država dala na razpolago okoli 25 do 30 tisoč revnim kmetovalcem največ do 500.000 kat johov rodovitne zemlje.

Kakor glede prvega zakonskega osnutka je tudi glede drugega na dlani, da madžarskega veleposesniškega problema ne bo rešil in bo hvečjemu pomenil — luknjo v vodo.

Tako bo Madžarska verjetno še dolgo vkovana v verige srednjeveškega veleposesniškega (latifundističnega) sistema, ki ga svet danes v praksi nikjer več ne pozna...

Molčeči Beck je spregovoril

Varšava, 16. jan. w. Zunanji minister Beck je imel včeraj daljše poročilo o svoji zunanji politiki pred zunanje političnem odborom sejma. Previdno se je izognil načelnim smerem poljske zunanje politike. Glede Abesinije je izjavil, da ni Poljska storila ničesar, kar bi škodovalo ugledu DN, vendar se zaveda, da se je vojna v Vzhodni Afriki ne tiče. Oster je bil minister Beck v svojih izjavah proti Angliji. Kakor Hitler, je tudi on hvalil sistem dvorstanskih pogodb in pobijal politiko širših paktov. Zelo mnogo je govoril o razmerju med ČSR in Poljsko in je pri tej priliki priznal, da kaže češko-slovaška vlada mnogo dobre volje za ureditev vseh spornih vprašanj.

Kaj pišejo češki listi

Praga, 16. januarja. ČTK poroča: Listi odklanjajo fantastične komentarje nekih tujih listov o obisku avstrijskega kancelarja dr. Schuschnigga, ki prispe v Prago danes.

»Venkov« opozarja na izjave, ki jih je dal nedavno tega predsednik vlade Hodža, da je njegova vlada pripravljena sporazumeti se z državami centralne Evrope, ki so podpisale Rimski pakt.

»Prager Tageblatt« pravi, da obiska dr. Schuschnigga ni treba pretiravati. Če bo mogoče doseči sporazum v trgovinskem oziru in vzpostaviti soglasje, ki ustreza prirodnim stikom med Prago in Dunajem bo že veliko.

»Češko Slovo« računa tudi s tem, da se bodo trgovinski stiki z Avstrijo okrepili.

»Narodni Politika« pozdravlja dr. Schuschnigga kot državnika, ki želi vzpostaviti gospodarsko sodelovanje med Češkoslovaško in Avstrijo.

Razcep na pomorski konferenci

London, 16. januarja. Reuter poroča: Vodja japonske delegacije admiral Nagano je poslal zvečer lordu Monsellu pismo, v katerem izjavlja, da je na današnji seji prvega odbora pomorske konference postalo čisto jasno, da se glavni načelni predlog Japonske ne more sprejeti od strani ostalih delegacij in da zato Japonska ne more več koristno sodelovati pri nadaljnjem delu konference.

Reuter poroča, da bo zaradi odhoda Japonske s pomorske konference ameriško mornariško ministrstvo mnogo bolj zadržano predložitve konference svoj načrt o izpolnitvi nametnega oboroževanja.

Sololočna želja: manj miravnih razprav več miravnih naprav.

Izkušnja: Mnogim ljudem je samo pomagati če jim ne pomagamo.

Zakonski stan se gotovo zato imenuje »svetla«, ker je v njem tako mučenikov — in mučenic.

Veliko boli ubogi od ubogih so v današnjem času obubožani.

Razgovori s čitatelji

Lepe sanje

Ljubljana, 16. jan.

On dan nam je nekdo — vsekar nekdo, ki nam hoče dobro, — telefoniral: »Halo, v Vašem listu berem, da se gostilno pri Figovcu oddaja v najem. Kaj pa, ako bi jo Vi vzeli v najem? Teda, bi se Vaš list lahko imenoval »Glas naroda!«

Dovtip je dober, ideja pa še boljša. Naravnost sijajna ideja! V Kaliforniji je živel mož, ki je imel štacionarno krčmo in časopis je izdajal. Šlo mu je imenitno.

Zdaj nam ta reč kar ne gre iz glave. Ah, kako lepo bi to bilo, ko bi imeli mi gostilno pri Figovcu, to zlato jamico! Pa naš glavni urednik bi kuhal, drugi uredniki bi pomagali v kleti in točniki naši reporterji bi v belih predpasnikih švigali od mize do mize, stregli gostom in obenem nabirali novice, upravnik bi pa kot plačilni basal v torbo denarce, denarce, denarce. In mi bi se takole lušno po domače razgovarjali s čitatelji pri rumen vncu in mastni klobasi, ne pa kakor zdaj samo pri črnili in papirju.

To bi bilo vrvenje, to bi bilo življenje! In pri Figovcu bi se trlo gostov, vsako leto bi morali hišo vzdigniti za en štuk, kmalu bi zrasla nebotičniku čez glavo.

In »Glas naroda« že itak tako veder in zanimiv, bi kot »Glas naroda« bil zmeraj židane volje. Iz njegovih stolpcev bi kar vriskalo in prepevalo...

Ah, prelepo bi to bilo: A kaj nam vse pomaga, ko pa ne zmoremo najemnine za Figovca, ko smo pa revni ko cerkvene miši...

Razne novice

Po časopisnih vesteh iz Rima je sv. oče Pij XI. zbolel na prehladu in mora po zdravniškem nasvetu ostati nekaj dni v postelji.

Filmska zvezdnika Mary Pickford in Douglas Fairbanks sta se sednijsko ločila.

V enem najimenitnejših hotelov v Brnu je najel sobo 40-letni trgovec Krummschmed. Prišel je z mlado damo, ki jo je prijavil kot svojo ženo. Ponoči jo je s svilenim šalom zadavil. Umorjenka pa ni bila njegova žena. Ko so ga aretirali, ni hotel povedati, kaj ga je nagnalo k zločinu.

Po poročilih angleških listov se je kralj Hedžesa Ibu Saud odločil modernizirati svojo prestolnico Mekko sveto mesto mohamedancev. Mesto bo dobilo električno razsvetljavo, cestno železnico in vodovod. Zgradili bodo tudi velik moderen hotel.

Dva tipa, ki jih dandanes povsod srečamo: Stari mladi in mladi starci.

V Angliji hočejo z vsemi sredstvi podvigniti potrošnje čaja. Tu bi bilo najbolje sredstvo: Čaj prenovovati, pa ga bo vse pilo.

Pariški krojači predlagajo novo moško modo: hlače brez žepov. — Za današnji čas prav primerno, ko imajo moški itak prazne žepe.

Janežiča so našli?

Fantastične govorice o njegovi zagonetni smrti

Litija, 16. januarja.

Pred mesecem je, kakor smo poročali, razburil vso Litijo in okolico zelo zagoneten dogodek. Čez noč je izginil predilniški mojster Janežič. Vračal se je ponoči iz gostilne domov, pa je med potjo izginil. Domov ga ni bilo. Orožniki so šli takoj na delo. Poizvedovali so za izginulim mojstrom, toda brez uspeha. Zdaj je, kakor vse kaže, morda le poasneno, kaj se je z nesrečnim mojstrom zgodilo. Orožniki bodo v nekaj dneh naibže razvozlaali to zagonetko.

Zakopan pod izgorki

Orožniki so zashšali od dneva, ko je Janežič izginil, več ljudi, s katerimi je bil usodno noč v družbi in tudi druge, ki so bili osumljeni, da so kakorkoli v zvezi z njegovim nestankom. Vendar vsa ta zasliševanja niso poasnila zagonetke. Orožniki niso mogli priti do dna tej skrivnosti.

Med tem so krožile po Litiji in po vsem Zasavju fantastične govorice o Janežiču. Krožila je na primer vest, da so morilci ubili Janežiča, ko se je vračal ponoči domov, in ga tudi oropali, kajti vedelo se je, da je imel precejšnjo vsoto denarja pri sebi. Ljudje so celo govorili, da so morilci njegovo truplo zakopali, in sicer tik sreskega načelstva v Litiji pod premogovne izgorke, katere vozijo dan za dnem iz tovarne Mautner d. d. in s katerimi zasipajo ondotni jarek.

Novica iz Krškega

Oblasti niso dale mnogo na te govorice, ki so morda res nastale v ljudski fantaziji, ki je posebno buna, kadar gre za take dogodke. Kakršnen je bil Janežičev. Plast premogovnih izgorkov na označenem mestu je danes že okoli 10 m visoka, tako da bi bilo silno težko najti Janežičevo truplo, četudi bi bilo res tamka zakopano. Na vse zadnje bi ne kazalo drugega, kakor da prekopljejo ta teren in ugotove, kaj je na govoricah, ki so tako trdovratno krožile po kraju.

Včeraj je pa prišla iz Krškega novica, da so iz Save pri Krškem potegnili truplo nekega moškega, ki po opisu sodeč ni nihče drugi kakor tajinstveno izginuli Janežič. Vest so iz Krškega poslali Janežičevi obupani ženi v Litijo, ki je takoj obvestila orožnike. Ga Janežičeva se je pa takoj s prvim večernim vlakom odpelala v Krško, da si ogleda utonličenca in ugotovi, ali je njen mož. Poročilo iz Krškega pravi, da utopljenec nima suknje, dočim jo je Janežič imel tisto usodno noč, ko je izginil. Samo ta okolnost pa seve ne izključuje, da je utopljenec ne bi bil res mojster Janežič.

Če je utopljenec res izginuli mojster Janežič, bodo orožniki vendarle dobili nove podatke, ki bodo brez dvoma izdali zločince. Četih žrtve je bil Janežič. Mogoče pa je tudi da je bil žrtev nesrečnega naključja. Morda je zašel v Savo po nesreči.

vtikal v usta. Takoj za njim se je »cenjenemu občinstvu« predstavil drugi se močnejši mož. Izza pasu je potegnil dolg, blizu »četrt metra« dolg nož, ga parkrat usukal po zrak in si ga končno do ročaja porinil skozi usta v grlo. Aj, aj, so ženske vzkliknile ob tem prizoru, nekateri so pa skoro onemeli. Zavedli so se šele takrat, ko so morali odpreti denarnice in dajati na krožnik dinarje, za kar sta oba brezposelna prosila. Tak je današnji čas — sem si mislil.

Abšidmarš...

Gostje so sedeli in mirno kramljali, nekateri plesali, drugi prepevali, tretji pa so se vneto prepirali. Kmalu po 11. uri je vse to prekinjal gostilničar »Amerikanec« sam, ko se je pojavil pri vsakem omizju in naznanil, da je policijska ura. Nekateri so delali k temu trpke, nekateri pa milejše opazke, vsi pa so se končno uklonili — policijskim predpisom. Godbeniki so pospravili svoje orodje, nekdo je želel še »abšidmarš«, starejše ženske so se dvignile. V ozadju je še neka družba mlajših pela, ko sva vstala tudi midva, plačala, se poslovila in odšla.

Tako je nedeljsko razporeženje v gostilni delavske četrti Velikega Celja.

Javne govorilnice dobimo

Ljubljana, 17. jan.

Ali je sploh res, da jih še nimamo? Nemogoče, da bi bila Ljubljana za vsemi drugimi mesti! Pa je vendarle res, čeprav že tako dolgo prosimo zanje, da smo na to staro potrebo in željo že skoraj pozabili.

Manjše pošte so opoldne zaprte, v kavarno tudi ni vedno prijetno iti prosit, trgovine so tudi zaprte. Če nimaš doma telefona ali dobrega, prav zelo dobrega in potrpežljivega prijatelja v bližini, pa je Ljubljana za tebe v opoldanskih urah brez telefona. Kakor Bizovik — Gornja Podtrebušna — klasične Butale — vrhovi onkraj Grintavcev!

Še lepše in naprednejše je naše velenje v tem pogledu ponoči. Bolezen, porod ali druga nesreča, tatovi, vlom ali požar! Gostilna je poleg gostilne in stražniki imajo z napovedovanjem policijske une in s pregovarjanjem zvestih gostov k slovesu toliko dela, da ti pri najboljši volji in najvestnejši službeni vnemi ne morejo pomagati, če si tako srečen, da stražnika sploh uideš. Toda v bolnico ali po babico in zdravnika vendar stražnik ne more! Vendar pa čujemo, da so višji upravitelji telefonskim govorilnicam v bližini pošt. Seveda samo taki, ki imajo telefon lahko v vsaki sobi in še za dimnikom ter vso pošto na žnorci!

Invalidi so prišli Ljubljani na pomoč, da naposled dobimo vsaj 12 javnih telefonskih govorilnic. Mestni gradbeni odsek je že sklenil, da na prvi seji predloži mestnemu svetu, na ljubljanskemu oblastnemu odboru Udruženja invalidov dovolj po najprometnejših in najbolj telefona potrebnih cestah in ulicah postaviti 12 avtomatskih telefonskih celic.

Dame volijo...

Nedeljsko razporeženje v delavski četrti Velikega Celja

Celje v januarju.

Pusti dnevi, zlasti pa megleni večeri in vrečanje francoskih harmonik in naših prav slovenskih goslistov, so največkrat vzrok, da se nekatere delavske in morda tudi druge družine tam doli okrog Mariborske ceste, Kovinarske, Tovarniške in Prečne ulice dvigajo iz svojih zatohlih stanovanj in gredo. Gredo naravnost v gostilne, da se tam v pitju in plesu oprostijo vsakodnevnih morelih brig in težav.

Amerika

Zvečer sem prišel s svojim znancom po široki in blatni Mariborski cesti v Gaberju v gostilno »Amerika«. Takoj pri vходу sem lahko govoril z gostilničarjem, oblečenem v debelim žemperju, ko si je urno mel roki in razlagal, da je v njegovi gostilni vsako nedeljo največ gostov, ima pa tudi dobro vino, ki dviga razporeženje. V prvi sobi — tri nepogrnjene mize za take ljudi, ki imajo blatno obleko, raztrgane čevlje, so neobriti; taki ljudje prinesejo kose kruha kar seboj, da ne omagajo na dolgi poti, pa si privoščijo malo jabolčnika. Baš sem hotel sesti k enemu izmed takih gostov, da bi kaj poizvedel, ko me znanec potegne za seboj v drugo in celo še dalje v tretjo sobo, katera je bila mnogo prijaznejša kakor prve, lepo razsvetljena, mize pogrnjene, stene poslikane. Kmalu sva dobila pri-

meren prostor.

Ko sva se izmotala iz plašev in galoš, je že moral moj znanec, s katerim sem prišel, plesati. Nagovorila ga je neka črnolaska, češ, da dame volijo. Malce je začudeno pogledal in že se je zavrtel z njo ob tempu valčkovne melodije. Ko sem tako opazoval vso to živahno in pestro družbo v prostorni sobi, se je zgodilo nekaj posebnega. Visok mož razmršenih las je z gromovitim vzklikom zalutal po podu proti sredini sobe poln kozarec, ki se je razbil. Plesalci so za hip obstali se spogledali in vrteli dalje. Črnolaska je mojega znanca opustila, da je prišel nekoliko bled in prestrašen nazaj k meni, a v naslednjem trenutku se je priklonila še pred mano neka dama ter mi sporočila, da moram še jaz plesati. Predstavil sem se ji, njenega imena pa na žalost nisem razumel. Ko je godba prenehala, sem se vrnil k znanecu, ki se je pa smejal, ko sem mu razlagal, da ni dobro, kadar imajo dame oblast.

Večerja za brezposelne

Komaj se je plegla težka sapa in so si gostje obrisali potna čela, sta se pojavila dva nova tipa, s svojevrstno senzacijo. »Cenjeno občinstvo«, sedaj bodete videli, kakšno večerjo imajo brezposelni! Je razlagal široko pleč možakar ter prižgal dve majhni baklji, kateri je z velikim plamenom

Prav lične in praktične bodo te govorilnice. Po 1 m v kvadratu široki in 2,5 m visoki železni kioski z ventilacijo in razsvetljavo. Poleg daleč vidnega napisa »Telefon«, bodo stene prav pripravne za reklamo. Vendar bodo pa te reklame podvržene prav strogi kritiki, saj gradbenemu odseku, ki bo o njih odločal, predseduje mestni svetnik dr. France Stele, ki je umetnost njegova stroka. Zato bodo prostori za te reklame oddane tudi samo za daljšo dobo v najem. Z malim zadovoljni invalidi ne bodo pretiravali pri najemninah, interesenti naj pa tudi pomislijo, da bodo čisti dohodki namenjeni za podporo najbednejšim invalidom. Zato naj pa stvar tudi s te strani premislijo zlasti tisti, ki sedaj mislijo, da bodo telefonski kioski konkurirali — poštam! Človek nehoti misli na vaše branjeve.

Ljubljanci naj se že danes zahvalijo za to prepotrebno pridobitev zavzemanju predsednika organizacije g. Štefetu za zasluženim priznanjem, z radodarnostjo pa vsemu našemu Udruženju invalidov!

Zakaj je Micika obupala

Litija, 16. jan.

Čudna so pota ljubezni, te prešmentane bolezni. Čudna so bila tudi za Miciko, brhko natakario. Micika je bila za natakario več let pri nekem gostilničarju v Zasavju. Gospodar je pa zaprl gostilno in Micika si je poiskala službo pri drugem birtu. Do tu je šlo vse v redu. Nova služba pa je bila za njo usodna.

Zgodilo se je, da se je zagledal v Miciko neki gospod. Najbrže se je tudi Micika vanj zagledala, torej zagledala sta se. Ljubezen je bila čedalje bolj vroča. In ko je bila skoro na vrhuncu je usoda hotela, da jima je križal življensko in ljubezensko pot neki agent iz Zagreba, ki pa ni bil ljubezenski tekmeč. Tako lepo je govoril in znal tako spretno izriniti Micikino naivnost, da je dek-le takoj naročilo povečano sliko, na kateri je bila s svojim izvoljen-cem. Micika je odrahtala tudi precej kovačev na račun, saj si je naročila povečano sliko z zlatim okvirjem.

Pred dnevi pa je dobila povečano sliko na povzetje za 230 Din. Tudi to veliko vsoto bi odrahtala, ker je bila res zaljubljena, toda, o joj, namesto sebe in fanta, pa se je na dobljeni sliki šopiril neki Miciki čisto neznan srbijanski zaljubljeni par.

Slika je romala v peč, Micika pa te sramote ni mogla prenesti, in šla je, na v peč, temveč v va-love mrzle Save. Sreča v nesreči je bila, da Micika ni dolgo brodi-la po mokri vodi, marveč se je streznila in se vrnila lepo domov.

Bela smrt

Iz Monakovega poročajo: V to-rek opoldne je na Jugspitze snežni plaz zasul tri smučarje. Samo eden se je mogel rešiti, druga dva, neki Američan in neka dama, ležita še pod ogromno gmoto snega. Plaz je bil 700 m dolg.

Naši v Ameriki

Novi grobovi in nesreče

V greensburški bolnišnici je umrl John Avsee, doma iz Dolže pri Stopičih na Dolenjskem. Zapustil je ženo, šest sinov in pet hčera. V tej bolnišnici je umrl 21. decembra lani tudi Anton Jerina, star naseljenec in znan trgovec z mešanim blagom.

V Clevelandu je pred božičem nenadoma umrl Frank Tomšič, star 64 let. Doma je bil iz Zvrč, fara Hinje. V Ameriko je prišel pred 35 leti.

Johna Novaka v Sharonu je ugriznil nek lovski pes, s katerim se je igral. Poškodovane ima tri prste. — Farmar Louis Laknar, ki je živel 90 milj od Puebla, je nenadoma umrl. Zadel ga je srčna kap. Star je bil 53 let. Zapustil je ženo in 12 otrok. Doma je bil z Dolenjskega. — V Calumetu je umrl 66 let stari Jos. Gorše iz Črnomlja. Bil je pionir naselbine, kjer se je nastanil kot fant. Zapuščal ženo in 11 odraslih otrok.

Žrtve sleparja

Več slovenskih fantov, med katerimi je bil tudi Oskar Medved, je osleparil neki Salvatore Porcaro, brat občinskega svetnika v Čikagu. Prodajal jim je »službe« po 35 dolarjev, katerih pa seveda niso dobili.

Ubit in oropan

V Rockfordu so našli truplo Slo-venca Matevža Škrinjarja. Na glavi je imel globoko rano, po čemer skle-pajo, da ga je nekdo umoril in ga tudi oropal, ker se je zločin dogodil tisto noč, ko je Škrinjar dobil svojo plačo. Bil je reliefni delavec. V Jo-lietu ima sestro, katero je nameraval za božične praznike obiskati, kakor so povedali njegovi tovariši.

Energična miss Zavertnik

18let stara Katarina Zavertnik je prišla pred sodnike v Milwaukeeju. Pokli-cali so jo za pričo. Morala bi pa pričati proti neki babici, ki je dekletu odpravila plod. Vse je prišlo na dan, ker je Katarina po splavu hudo obo-lela in je morala v bolnišnico, kjer so jo operirali in ji rešili življenje. Ko jo je sodnik pozval, naj priseže, da bo govorila resnico in povedala, kdo je bil oče in ali jo je ta nago-voril, da je šla k babici, se je miss Katarina odločno uprla in je izjavila, da gre raje v zapor, kakor pa bi pri-segala in pričala proti svojemu fantu, ki je neki 31 letni Edvard Stene. Za-radi tega ji je sodnik naložil 10 dni strogega zapor. Katarina je kazni takoj nastopila.

V 3500 letih — 3200 let vojne

In okoli 8000 mirovnihih pogodb

Ljubljana, 15. jan.

Kakor smo čitali v vašem listu, so se Italijani odločili na zadno fa-zo svojega bojevanja v Abesiniji; porabili bodo pri napadih svoje naj-novejše težke bombarderje, stru-pne pline, plamenomete, dum-dum kroglice... Ne pomagajo vsa mogo-ča prizadevanja raznih apostolov miru, vsa italijansko-abesinska za-deva dobiva vsak dan drugačno lice.

Samo 300 let miru

Če pogledamo nazaj v zgodovi-no, zgubimo lahko čisto vse upa-nje (3200 let vojne), da bo kda, bo-lje! Zadnjih 3500 let svetovne zgo-dovine, za katere je mogoče zbrati točne podatke, je trajala vojna sko-raj 3200 let, le pičlih 300 let je vla-dal na zemlji mir! Med tem časom je bilo sklenjenih nad 8000 mirovnihih pogodb, od katerih pa povprečno vzeto ni trajala nobena delj kot dve leti! Ali moremo biti potem še optimisti? Predvojna ženevska konvencija ter znamenito Haško razsodišče sta sprejela marsikatero sklepe, tako n. pr. prepoved dum-dum krogel, strupenih plinov itd. § 171. Versalske pogodbe je prepo-vedal uporabo strupenih plinov, a ko jih je hotela konferenca v Was-hingtonu l. 1922, sploh obvezno iz-ločiti iz vseh bodočih vojn, je do-živela neuspeh. Mednarodna orga-nizacija »Rdečega križa« je l. 1925. urgirala pri vseh vladah, da se ra-tificirajo ti sklepi, pa delj niso prišli, kot do tega, da naj se v vojni pre-bivalstvo ogroženih krajev evaku-ira. Konferenca l. 1928. V Bruslju

ter l. 1929. v Rimu niso prinesle nič novega!

Grozotne številke

Ostane nam samo grozotna stati-stika! Bilanca pretekle vojne je sledeča: vsakih 5 sekund pade eden mrtev, in to se ponavlja dolga štiri leta. Vsako minuto 12 mrtvih. Krste padlih borcev bi segale po-ložene ena za drugo od Pariza do Vladivostoke v Vzhodni Rusiji! Pa pustimo to pošastno mrtvo četo da koraka mimo nas! Po dvajset bi jih šlo v eni vrsti noč in dan ves mesec, vse žrtve zadnje vojne!

Splošno velja naziranje: vojna je potrebno zlo! Res je pa: vojna je prepovedani greh človeštva! Tre-ba in tudi skrajni čas, da človeštvo z naziranjem o potrebnem vojnem zlu obračuna temeljito! Danes se dednost duševnih pojavov vedno boli zanikuje, kati če bi priznali dednost v duševnem oziru, bi za-nikali s tem možnost vsakega na-predka posameznika, in seveda obenem tudi vsega človeštva, bi zanikali vsako vzgojo! Naboga no-ve vzgoje je pa.

Način obračunavanja

da iztrebi podedovane grehe v duševnosti posameznika! Državnik Briand je dejal: Vojna je kolektiven zločin! Heriot pa: Mlade genera-cije bi se morale učiti iz bridkih iz-kušenj svojih očetov! In v praksi? Razne države izstopajo iz Društva narodov ali pa prete z izstopom. Dr. F. Wüessing v knjigi »Das staatsbürgerliche Erleben« primerja svet kipu pravice z mečem ter

tehtnico. Meč, on predstavlja golo nasilje, je vojskujoči svet; a teht-nica brez meča je pravo brez mo-či, je pač prizadevanje ženevskega društva narodov. Prava harmonija tega obojnega je pa večni problem človeštva!

Sigurno je samo eno: način med-sebojnega obračunavanja narodov v spornih zadevah stoji še vedno na prvi razvojni dobi človeštva: ubijanje! In edina obramba napa-denega tudi; ubijanje! Tekoča ita-lijanska ekspedicija v Afriko bo si-cer zopet pretresla svet, zopet se bodo rodile dobre želje, konvencije, ratifikacije in še vse mogoče, toda trajnega miru svetu ne bodo mogle dati in mu ga tudi ne bodo dale! To pa vse dotlej, da zginejo z na-še zemlje sleherne imperjalistične težnje. Pik.

Strele sredi zime

Kakor poročao iz Bratislave, je te dni divjala v okraju Puhovo huda nevihta z nalivi in točo. V hišo kmeta Jurika je udarila strela in ubila tri otroke, četrtega pa močno ožgala. Tudi nad Užkovo-dom in okolico je razsajalo neurje in napravilo veliko škodo. V ante-no ruske ljudske šole v vasi Turia je strela udarila in razbila radio šolskega upravitelja. Od silnega zračnega pritiska so popokale vse šipe v oknih. Upraviteljevi druž-i-ni, ki je bivala takrat v sosedni sobi, se ni nič zgodilo, samo so bili od strele vsi omamljeni.

Abesinskih levov primanjkuje

Še svetovno znane trgovine z živalmi Kari Hagenbeck v Ham-burgu je izjavil, da je vsled vojne v Abesiniji nastalo pomanjkanje levov. Abesinija je bila glavna dobaviteljica puščavskih levov. Zdaj prihajajo na trg samo manjvredne zverine, ki ne ustrezajo zahtevam modernih zoov in cirkusov.

»Rekla sem možu, da bi šla za praznike visoko gori na svež zrak!«
»No in kaj ti je rekel?«
»Poslal me je v gledališče na galerijo!«

»Sprevednik: »Oprostite gospod, ali ni vaša žena debela?«
»No, prilično!«
»Ali nima modro obleko in rdeč klobuk?«
»Seveda, ampak...«
»Ravnokar jo je povozil vlak!«
»Joj, in mojo vozno karto ima pri sebi!«

Sinko sedi z mamico v vlaku nasprotni debeli gospe. »Mamica, je to vse ena sama gospa?«

Sprevednik: »Gospa, vi imate vo-zovnico za Kranj! A ta vlak vozi v Kamnik!«
Gospa: »To ni moja stvar! Po-vejte to strojevodni!«

»Dragi, iz vsakega kraja mi mo-raš pisati vsaj razglednico!«
»Že lepo! Toda: ali je to tvoja velika ljubezen, ali pa zbiraš znan-ke!«

Hauptmannovi železni živci popuščajo

Trenton, v januarju.
Ko se je začel bližati dan razprav-
ljanja o njegovi pomilostitvi, so za-
čeli popuščati Hauptmannovi doslej
železni živci.

Nekaj treba storiti

Sodišče v Trentonu je pred Haupt-
mannovo zadevo moralo urediti za-
devo črnca Johnsona, ki je bil ob-
sojen na smrt na električnem stolu
zaradi umora žene nekega farmarja.
Ko so Hauptmannu sporočili, da bo
tako za tem prišla na vrsto razpra-
va o njegovi pomilostitvi, je postal
Hauptmann nervozen.

Nekaj je treba storiti, ponavlja
Hauptmann od tega dne. Odkar je
Lindbergh odpotoval v Anglijo s svo-
jo družino, hodi Hauptmann ves dan
po svoji »celici smrti« in kadi ciga-
reto za cigareto.

Čas poteka, naglo poteka! se
mu izvije iz dna duše med nervozno
hojo po celici.

Ali bo priznal?

Pazniki, ki ga nadzorujejo, so ta-
ko opazili, da je izgubil svojo prej-
šnjo samozavest. Prepričani so, da be-
vendarle povedal, kar mu je znano
o umoru Lindberghovega otroka. Gu-
verner H. G. Hoffman je naročil kaz-
niškemu ravnatelju, naj ga takoj
ohvesti, ako bi Hauptmann izrazil
željo, da ima še kaj pojasniti. Haupt-
mannovo duševno razpoloženje pov-
roča velike skrbi tudi zagovorniko-
ma Fisherju in Rosecransu, čeprav
trdita, da je nedolžen in da ravno
zaradi tega junaško prenaša svojo
usodo.

Hauptmann je zadnje dni izgubil
tri kilograme na teži, je zelo bled in
slab, ker že teden dni ne spi več ka-
kor dve ali tri ure na dan.

V tretjič gre rado

Zanimivo je, da je ameriška jav-
nost vedela, da bo guverner Hoffman
odgodil Hauptmannovo usmrteitev. V
zadnjih letih je namreč že dvakrat
to storil, in sicer v zadnjem dnevu
pred dnem, določenim za justifikaci-
jo. In v tretjič gre rado. Po ustavi
države New Jersey more guverner
usmrteitev odgoditi za 90 dni. Ker bi
moral Hauptmann umreti v tednu, ki
se prične s 13. januarjem, je njegova
smrt odgodena do 13. aprila.

V oktobru lani je guverner Hoff-
man odgodil justifikacijo nekega Joh-
na Favorita v zadnji minuti pred iz-
vršitvijo smrtnih kazni, ker se je ho-
tel prepričati, če so resnične izjave
nekega kaznjence, ki je izjavil, da je
morilec žrtve, za katero je trpel Fa-
vorit.

Zakaj ni ostal do konca?

Božični dan je Hauptmann preživel
v trdovratnem molku. Razburil se je
pa, ko so ga vprašali, kaj meni o
Lindberghovem odhodu v Evropo.
Vzklíknil je: »Zakaj ni ostal do kon-
ca.« Nato je pa umolknil in ni hotel
več govoriti.

Za Božič je Hauptmann vstal ob
9.30. Zajtrkoval je malo, potem je pa
pisal in čital. Opoldne je dobil praz-
nično kosilo, nakar je poslušal po ra-
diu božične pesmi. Niso mu pa dovo-
lili, da bi šel k maši v cerkev.

Obupal...

Na Božič ga je obiskala tudi žena.
Za božično darilo mu je prinesla sliko

sinčka Manfreda. Žena mu je ob tej
priložnosti natančno povedala, kako
je Lindbergh odpotoval in zakaj je
odpotoval. Hauptmann je tedaj rekel
ženi: Česa se pa boji? Nekaj nespa-
metnih pisem? Kaj je vendar z njim?

In tudi ženi je rekel: Ali ni mogel
počakati do konca?

Po nekem pismu, ki ga je odposlal
svojemu prijatelju, je videti, da je
Hauptmann že obupal. Sam je že
prepričan, da je izgubljen, če ga ne
reši Bog. V tem pismu zatrjuje zopet,
da je nedolžen in prosi Boga, naj ga
reši krivice, ki se mu je zgodila.

Trenton, 16. jan. DNB poroča:

Ljubezen gore prestavlja Nenavadni doživljaji srbskega trgovca

Ko je bogati srbski trgovec Ze-
čević odpotoval v Romunijo po
trgovskih opravkih, niti malo ni
slutil, kaj ga čaka na tem potovanju
in da bo... No poslušajmo, kaj se
je temu možu prigodilo.

To je bilo tam na ozemlju Mol-
dave, kjer so doma volkovi in raz-
bojniki. Volkovi so pustili Zečevića
na miru, zato pa so ga nekega ve-
čera, ko se je na preprostem kme-
čkem vozičku peljal proti mestu
na samotnem kraju napadli cestni
roparji. Niso se pa zadovoljili z nje-
govo trebušasto listnico, ampak so
kratkomalo vzeli s seboj tudi nie-
nega lastnika. Gnali so ga čez drn
in strn, po temi in samoti bogve
kam. Ubogi Zečević si še misliti ni
smel, da bi klical na pomoč ali pa
celo pobegnil, ker je vso pot čutil
na tilniku mrzlo cev samokresa.

Po enourni naporni hoji so prišli
na cilj. Tam so razbojniki svojega
jetnika vtaknili v nekakšno klet, ki
je bilo slabo osvetljevala majhna le-
ščerba. Roparji so se posmehljivo
poslovali od njega, težka okovana
vrata so se za njimi zaprla.

Ko je ostal sam, je ves brlog
skrbno preiskal, ali je mogoče še
kje kak izhod, ali pa vsaj kaka lini-
ca, skozi katero bi mogel dati vsaj
kakšno znamenje. A nikjer ni bilo
niti najmanjše luknjice. Ker je videl,
da ni ponoči se je vdal v svojo
usodo, čaka oč, kaj prinese prihodnje
jutro.

Po prečuti noči ga je že navse-
zgodaj obiskal poglavar razbojniške
tolpe in ga prisilil, da je napisal od-
kupno pismo. Nekako za nagrado je
potem dobil skromen zajutrek, ki mu
ga je v nje veliko začudenje pri-
neslo lepo črnolaso dekle, očitno
ciganka. S svojimi velikimi, črnimi
očmi ga je pozorno motrila. Rad bi
bil z njo pričel kak razgovor, toda
dekle je spremljal eden razbojnikov.
Lepo dekle mu je tudi še kasneje
prinašala jedila, toda vedno v
spremstvu kakkega roparja. Zeče-
vića so dobro čuvali.

Drugi dan zvečer je zopet prišla
črnooka lepota. Vjetniku se je
čudno zdelo, da je tako oprezno od-
prla težka vrata. In oprezno je sto-

Guverner Hoffman je izjavil
danes, da ne more izdati odločit-
ve o odlogu smrtnih kazni nad
Hauptmannem, dokler sodišče ne
odloči o Hauptmannovi prošnji.
Hauptmann je danes podpisal
nov predlog svojih branilcev na
osnovi istega zakona, ki je v ve-
ljavi v New Jerseju. Hauptman-
novi branilci bi radi pridobili na
času in zbrali nov dokazni mate-
rijal, ki bi avtomatično privedel
do obnove procesa. Hauptmann
je danes izjavil v svoji celici, da
je miren in poln upanja. Izvršitev
smrtnih kazni je odredjena za pe-
tek zvečer, vendar pa bi se mogla
odložiti tudi na noč med nedeljo
in ponedeljkom, ker se v obsodbi
pravi, da se mora smrtna kazen
izvršiti v tednu pred 13. februar-
jem.

Astrološka napoved

za 17. januar.

Kritičen dan, ki prinese posa-
mezniku in javnosti veliko škode
in skrbi. Opustite danes potovanje
z motornimi vozili in pazite na vse
električne naprave. Uran in Ne-
ptun gledata nemilostno na zemljo
in pošiljata nanjo zlo. V ljubavnem
življenju nastopajo ovine in zapre-
ke. Starši delajo težave. Sorodni-
štvo se kaže sovražno. Lahko pri-
de do ločitev med zaročenci in
poročenci. V javnosti homo slišali
o prometnih katastrofah, eksplozi-
jah in drugih nesrečah. Dan je za
uradnike, umetnike, tehnike, meha-
nike, strojnike in čofarje zelo slab.

skrivnostna lepota vani zaljubila.
Na njegovo vprašanje, kdo je prav-
zaprav ona, mu je odgovorila, da je
poglavarijeva hči, da pa nikakor ni
zadovoljna z njegovim početjem.

Ko sta prispela v mesto, se je
dekle hotelo posloviti, toda Zeče-
vić tega ni dopustil. Upravičeno se
je bal, da bodo razbojniki njegovo
rešitelico kruto kaznovali. Denar,
ki ga je dekle vzelo seboj za jetni-
ka, je zadoščal, da sta se lahko od-
peljala v Bukarešto. Od tu je Zeče-
vić telegrafiral svojim domačim, ki
na srečo še niso bili poslali odkup-
nine. Poslali so mu denarja, da je
lahko nakupil obleke za svojo spre-
mljevalko in zase. Ne samo globo-
ka hvaležnost, ki jo je čutil trgovec
do svoje plemenite rešiteljice, am-
pak v še večji meri njene črne oči,
so storile, da je minulo komaj štiri-
naest dni po uspelem begu, da sta
stonila pred oltar...

Sveti Rim — proletarsko mesto

Kdo bi si mislil: z armado revnih
delavcev, nemaničev in proletarcev
je tudi ponosni, kraljevski in sveti
Rim ponizhan v navadno delavsko,
proletarsko mesto. Po najnovejših
statističnih podatkih spada namreč
sveto rimsko mesto v vrsto največjih
italijanskih industrijskih mest. Samo
Milan in Turin ga še vedno preka-
šata. Nad sto drugih italijanskih
mest pa mora pred Rimom tudi v tem
pogledu ponižno kloniti glavo.

Podatki pravijo, da ima danes Rim
pod svojim prestolniškim krovom
okoli 120.000 delavcev, da je v sve-
tem mestu 4483 industrijskih podjetij
in da na svetih tleh razvija svoje
obrtiške sposobnosti nič manj ko
6211 obrtniških firm. Kdo bi si po-
temtakem še upal trditi, da ni staro-
davní Rim zares že pravo delavsko
mesto. Svet je bil sicer navajen gle-
dati v Rimu mirno, starodavno me-
sto, ki je tudi po svojem zunanem
licu bilo bolj v preteklosti kakor v
sedanjosti. Toda časi se spreminjajo
in spremenil se je počasi tudi Rim
cezarjev in imperatorjev, kakor se je
že spremenil tudi papeški Rim. Dim
tovarnic ni do včeraj nikoli zate-
mnil modrega neba večnega mesta.
Onih par delavnic pred Pavlovimi
vrati si pač noben Rimljan ni drznil
prištevati med industrijska velepodje-
tja... Skratka: ponosni Rim prave-

ga proletarskega življenja nikoli ni
poznal. Vsa italijanska veleindustrija
v kolikor se ni že usidrala v severni
Italiji, se je rajši selila bolj na jug,
zlasti v Napoli: kot da bi čutila, da
je Rim ne mara.

In Rim se je industrije zares tudi
branil. Pred tridesetimi leti je izšel
zakon, po katerem so bila vsa indu-
strijska podjetja, v Napoliu za
dobo celih šest let oproščena vseh
davkov in jim je bilo dovoljeno celo
carine prostu uvažanje vseh sirovin
in strojev. Pozneje so bili ti privile-
geji razširjeni na vso Južno Italijo.
Rim je s temi izjemnimi določbami
hotel ubiti dve muhi naenkrat: izne-
biti se neprijaznega ropota in dima
velike industrije, obenem pa pokazati
vso svojo veliko ljubezen do Napoli-
tancev, Kalabrežev in Sicilijancev, ki
so mu tako upravičeno zamerjali, da
preveč skrbi za brate na severu, ki
so že itak bili polni raznih predpra-
vic. (Ta boj med severom in jugom
se v Italiji še danes ni polegel in tu-
di sam Mussolini le s težavo brzda
očitke južnjakov, ki so v primeru z
brati na severu še vedno močno za-
nemarjeni od centralne vlade v Ri-
mu).

»Koliko časa si čutil posledice
operacije?«

»Telesno ali finančno?«

MAŠČEVALEC

Kriminalni roman.

17

Na policijski ladici.

Polnoč je že odbila, ko so prišli na obalo kriminalni šef, Davis in Molly. Tam so se vkrkali na čakajočo policijsko ladico, ki je odplula proti Whitechaplen.

Vsi trije so stali na sprednjem krovu in napeto gledali v noč. Ko so prispeli do Whitechaplea, so vozili počasneje in križarili po reki.

Na jamboru njihove ladje je svetila bela luč, znamenje, da je tu kriminalni šef. Druge policijske ladice ki so samo patrolirale, so se približevale in čim so prejele povelja, zopet izginile v noč.

Počasi so pluli ob levi obali Temze in Molly je pokazala kraj, kjer je takrat, ko jo je spremljal Campbell opazila isto svetlobo.

Zdaj ni bilo opaziti ničesar nenavadnega, in pluli so dalje po reki navzgor.

»Zdaj pridemo na višino ulice zapadne obale« je pojasnil Davis.

V tistem trenutku je Molly vsa razburjena vzkliknila:

»Poglejte, luč! — Spet tista čudna svetloba!«

Šef in Davis sta skozi gosto meglo res zagledala na vodi neko svetlobo in strojnik je dobil povelje: s polno paro naprej. Toda, ko so pluli do tja, ni bilo tiste svetlobe nikjer več.

»Da bi se bili zmotili?« je rekel šef.

»Ne, ni mogoče. Saj smo videli to luč takorekoč pred nosom,« je odgovoril Davis.

Ladja je zmanjšala svojo hitrost, vsi trije pa so s podvojeno pozornostjo skozi dalnoglede opazovali vodno gladino. Megla je bila gosta, in se je videlo le na kratko razdaljo. Zopet je bila Molly tista, ki je nekaj opazila in vzkliknila:

»Poglejte — tamle — tamle!«

Davis je opazil nekaj črnega, ki je plavalo na vodi. In v istem hipu je ladica že treščila v nekaj trdega. Sunej je bil tako močan, da so se vsi prekopicnili.

Ladica se je naglo potapljala, a v zadnjem trenutku so mogli še vsi poskakati v vodo. Davis je skočil zadnji in potegnil s seboj Molly. Takoj nato je na ladici razglašal kotel, in se je bliskoma potopila.

Pri skoku v vodo je Davis za trenutek izpustil dekle, ko pa je prišel zopet na površje, je ni mogel več najti. Plaval je sem in tja in jo klical. Naposled, ker so bili že vsi drugi priplavali do obale, je mislil, da je tudi ona že tam, in se je naglo pognal tudi on proti bregu.

Toda Molly ni bilo med rešenimi! Prihitele so med tem druge policijske ladice, ki so na kraju nesreče skrbno vse preiskale — o Molly ni bilo sledu...

Tragična smrt mlade, lepe in pridne deklice je vse globoko pretresla. Davisu je bilo še posebno

hudo, saj je bila nečakinja njegovega prijatelja in tovariša Billa.

Ko sta se kriminalni šef in Davis v kabini policijskega čolna, ki je ostal pri obali, preoblačila, sta razpravljala o nesreči. Kako se je moglo to zgoditi? Ob kaj e trčila ladja? In kam je tisto izginilo? Ali se je istočasno tudi potopila? Ugibala sta vse mogoče, a stvar jima je ostala zagonetka.

V istem, ko sta stopila spet na obal, da bi šla domov, se je razlegnil z drugega konca obale žvižg policijske piščalke. Urno sta pohitela takaj in naletela na razburjenega stražnika, ki je javil, da je videl preko obalne ograje lezti človeka; a ko se mu je približal, je ta izginil kakor duh. Kakor duh!

»Ves naš trud je zaman!« je srdito zagodral šef.

Davis pa se je zastrmel v meglo na vodi in zdajci vzkliknil: Ha! Tamle je spet tista luč!

Signal, povelja. In že je mali policijski čoln s polno paro drvel za tisto lučjo. Zaman — luč je spet izginila ko večja.

Danilo se je že, ko so se vsi trudni in premraženi vrnili. Zjutraj jim je vsaj malo odleglo, ko so javili

raporti stražnic, da je noč v Whitechapleu potekla mirno, brez dogodke. Zaenkrat so vsaj toliko dosegli, da ni mogel Jack izvršiti nobenega novega umora.

Ujeta vohunka.

Ko je Davis skočil z Molly v vodo in jo za kratek čas izpustil, jo je iz njegove bližine odnesel močan val, ker je bila voda takrat radi eksplozije kotla zelo razburkana.

Molly je bila sicer dobra plavalca, toda mokra obleka jo je čedalje bolj ovirala. In kmalu so jo zapuščale moči. Slabotno je klicala na pomoč, a nihče je ni slišal. Pričela se je že potapljati, ko je zadela ob neki predmet, katerega se je krčevito oprijela. Tedaj je tudi pod nogami začutila nekaj trdega. V istem se je že nezavestna zgrudila.

Molly se je bila oprijela »Terorjeve« ograje, ki je nad vodo plul ob obali. Pravkar se je odprl pokrov na pločadi in ven je stopil Jack. Ko je pregledal vso okolico in se hotel spet vrniti v notranost ladje, je opazil truplo, ležeče preko krova.

Pogledal je: neka ženska — nezavestna — Načrte je tudi ona bila na policijski ladici!« je pomislil.

Že jo je hotel nesti na obalo, ko mu je prišlo na misel, da utegne to biti kaka policijska vohunka.

Dvignil se je. Sklenil je, da se bo javil, toda ni imel moči, da bi to povedal. »Zrebam jo še enkrat!« je predlagal. Vzel je karte, jih zmešal, pri tem pa je vzel asa in desetko in podal sveženj Maxwoodu.

»As in devetka!« je ta glasno naznanil.

»Fant in petica!« je vzkliknil Brent.

Shaw pa je zbral ves svoj pogum in pokazal obe karti, kateri je bil odbral. »As in desetka.«

Maxwood je poskočil in ga objel: »Vendar že, Shaw. Pojdite. Kvan nama bo zato dal svobodo...«

Tudi Brent se je počutil kot prerojenega: »Strašno je, Shaw, toda igrali smo pošteno za življenje...«

»Da...« Tiho je stisnil Shaw roki tovarišev, zlezel skozi okno in odšel proti reki.

»Zdaj sva rešena...« je končno prekinil Maxwood grobno tišino. »Mogoče je Shaw vendarle ustrelil otroka... Da, trdno sem prepričan, da je on to storil...«

»Vi ste lažnivec, Maxwood! Vi dobro veste, da je Shaw nedolžen! Vi ste prava golazen!«

»Nikar me ne žalite!«

Brent se je zaničljivo smejal in je pljunil na tla. »Bolje je, če tukaj še malo počakava... Kitajci nimajo radi, da jih tuji gledajo, ko se zabavajo...«

Maxwood se je vsedel in se zadovoljno smehljaj: »Končno se Shaw ne more pritožiti... Misijonar mora biti vedno pripravljen na smrt...«

»Ali ste vi streljali?« je vprašal Kvan-Sen, ko so pripeljali predenl Shawa.

Shaw ni odgovoril.

»Moram se še enkrat opravičiti,« je dejal Kvan-Sen. »Krivci so že kaznovani... Toda moje dete je mrtvo in kdor ga je ubil, je ničvreden pes!« Kvan-Sen je dal kratka povelja v neznanem narečju. Toda ko je videl, da se močje približujejo topu, je uganil kakšna smrt ga čaka.

»Kdor je ubil moje dete, je ničvreden pes«, je ponovil Kvan-Sen. »Jaz sem star in poznam ljudi... Nimate oči strahopetca. Strahopetec bi se ne javil sam... Ali mi morete priseči pri vašem Bogu, da ste krivi?«

Uganil je težki boj, ki je divjal v misijonarjevi duši. In je dejal z mehkim glasom: »Vi mi ne daste odgovora? Vem, da ste se žrtvovali za svoja tovariša in da je ostal morilec v svetlišču... Dva sta tam, eden med njima je krivec. Toda oba sta strahopetca, ker sta vas pustila iti zanje v smrt. Toda prositi ste. Jutri zjutraj vas spremijo moji ljudje do železniške postaje.«

Shaw je skoraj omahnil. Ni mogel prav razumeti Kvan-Senovih besed, zdelo se mu je kot da prihajajo iz daljave. Kitajci pa, ki so stali pri topu, so zrl v Kvan-Sena, čakaje povelja. Tedaj je Kvan-Sen dvignil roko.

»Kaj hočete storiti?« je prestrašeno vzkliknil Shaw.

»Hočem maščevati svojega sina!« je svečano odvrnil Kvan-Sen. Iz topa je vijolčast plamen šinil proti svetlišču.

(Konec).

Trije igrajo za življenje

Zgodba iz Kitaja

V duhu je zrl Shaw vse dogodke zadnjih let. Videl je postajo, kjer je bil misijonarski zdravnik. Vedno bolj so mu domačini zaupali in z vedno večjo verno se je trudil pomagati jim. Nekega dne je slišal, da se pripravlja vojska, kar ga pa ni bogve kaj vznemirilo. Potem so prihajale čedalje bolj vznemirljive vesti in ime Kvan-Sen-a je bilo v vsakih ustih. Prebivalci mnogih vasi so pobegnili proti zahodu... Nekega jutra sta prišla Maxwood in Brent. »Kvan-Sen in njegovi pristaši so za nami! Pripravimo si nekoliko živeža in bežimo čim prej!« In Shaw se je dal pogovoriti in jima sledil.

Bežali so ob reki navzdol. Ko so mislili, da so že na varnem: so zagledali več džunk (kitajskih čolnov) z vstaši. »To so Kvan-Senovi ljudje...« je stokal Maxwood. V istem trenutku so jim že žvižgale kroglice okoli glav. Tedaj jih je začasno rešilo to malo svetlišče, kamor so še mogli pribežati z naporom zadnjih moči.

»Še štirideset minut«, je dejal Brent.

»Pasja duša...« je mrmral Maxwood. »Povejta, kdo je bil, ker...«

»Tako ne pridemo nikamor«, ga je prekinil Shaw. »Ker se krivec ne javi, naj odloči žreb.«

»Pristanem«, je hripavo dejal Brent.

Maxwood je stokal: »To je strašno... Kitajci so tako neusmiljeni... Sem že videl, kako trpinčijo svoje žrtve...«

»Vseeno!« Je vzkliknil Brent. »To je edini izhod. Karte naj odločijo. Kdor potegne asa in desetko, ta je zaigral.«

Brez volje je Maxwood izvlekel iz žepa karte. Brent jih je vzel, jih zmešal in potegnil prvi. Bila je kraljica. Dal je karte drugemu. Nihče ni govoril. Naenkrat je zastokal Maxwood: Potegnil je asa. Počasi je potegnil še drugo karto. »Štiri! Štiri!« je vzkliknil in se blazno smejal.

Igra se je nadaljevala. Tokrat je potegnil Shaw asa. Stisnil je zobe. Z navidezno mirom je potegnil še drugo karto. Bila je sedmica. Imel je občutek, kot bi zanika, ki mu je hotela zadržati grlo, zopet popustila.

Brent je pogledal na uro. Manjkalo je samo še dvajset minut. Medtem je Maxwood na skrivaj opazoval zdravnika, in hudoben ogenj mu je zažarel v očeh: »Vi veste, da sem nedolžen. Če bi tu šlo le za mene, toda imam ženo in otroke...« Pri tem pa je gledal v tla, v strahu, da bi Shaw videl laž v njegovih očeh.

»Tale Shaw je butec. Zakaj ne bi posnemal Maxwooda?« si je mislil Brent in je žalostno dejal: »Jaz sem sicer še samski, Maxwood, toda imam staro mater, ki je hroma. Vest o moji smrti bi jo umorila...« V resnici pa je bil že od svojega šestega leta sirota.

Shaw je pogledal najprej enega, potem še drugega. On je bil sam. Nihče ne bo za njim žaloval. Mar ni bil kot misijonarski zdravnik dolžan, da se žrtvuje?...

Dnevna kronika

× O preiskavi materije z röntgenom bo predaval v okviru Prirodoslovnega društva v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi v Ljubljani univ. asistent g. F. Peterlin. Pričetek ob 18.

× Propagandni odsek DED javlja, da ima odslej društvene prostore in nadaljevalne tečaje v lovski sobi hotela »Metropol« vsak petek od pol 20. Dopise naslavljajte D. Esperantisko društvo, Ljubljana, hotel »Metropol«.

× Streliška družina v Ljubljani bo pobirala z inkasantom članarino v teku januarja za l. 1936. Prijavite morebitne spremembe naslova upravi po inkasantu. Pisarna je v Selenburgovi 3.

× Združenje geometrov in geodetov, sekcija za Dravsko banovino v Ljubljani, bo imela svoj redni letni občni zbor 18. t. m. ob 1/20 v restavraciji hotela Slon.

× Nov trik beračev. Iz Ptujja nam poročajo o novem triku, ki se ga poslužujejo zlasti delomrzi berači. Pridejo k stranki s pismom, češ da ga pošilja ta ali ona znana ptujška osebnost. Ko stranka začne čitati pismo, ki je navadno kaka zamazana prošnja za podporo, pa berač odkrito prizna, da je pismo spisal sam in da se ga poslužuje samo zato, da vzbudi večjo pozornost pri strankah.

× Rezervni oficirji (poročniki in po činu starejši podporočniki) pešadije, artilerije, konjenice in inženjerije, ki se žele pripravljati za kapetanski izpit, naj to sporočijo do 24. januarja na naslov ljubljanskega pododborja Pismene ali ustmene prijave in podrobosti pri pododboru Udruženja rezervnih oficirjev v Ljubljani, Kongresni trg 1. II.

× Sveži grobovi. V Ljubljani je umrla Amalija Marinko, rojena Ham. V Trzinu posestnik in gostilničar Lovro Aliančič. Zaljubljen sožalje!

× Diplomirali so na pravni fakulteti ljubljanske univerze Kobe Božidar, Vivoda Marijan, Glinč in Šuler Anton iz Bovca. Čestitamo!

× J. A. D. v Kranju obvešča vse zainteresirane, da je možno rezervirati mize za akademski ples samo v soboto od 17. ure dalje v Narodnem domu.

× Društvom in organizacijam. Uprava ljubljanskega velešejma vabi vsa naša društva, stanovske, kulturne, športne in gospodarske organizacije, da svoja zborovanja ankete, izlete in prireditve postavijo v dobo, ko bomo imeli letošnji spomladanski velešejem. To je med 30. maj in 11. junij. Obvestila o dnevnih posameznih prireditvah naj se pošljejo uradu Velešejma v Ljubljani.

× Sokol Ljubljana Šiška. V petek ob 20. predava ing. Rus Jože: »Človek in stroj«. Po predavanju film »Pomorski pekela«. Vstopnina 3.— Din.

× Vsak priv. nameščenec in nameščenka mora biti točno po učen o vprašanju razširjenosti obveznosti pokojninskega zavarovanja nameščenec na vso državo in o usodi ljubljanskega pokojninskega zavoda. O teh vprašanjih in o najvažnejših načrtih,

V rokah pohotneža

Dekletu je grozil s samokresom, pa ni izgubilo poguma

Ptuj, 16. jan.

Pred dnevi je 19 let stara hči posestnika M. B. iz Grajenščaka šla na obisk k nekim svojim sorodnikom v bližnjo vas, kjer se je zamudila, tako da se je morala vrniti ponoči. Ko se je poslavljala, so jo domači pregovarjali, naj ne gre sama domov in naj kar pri njih prenoči. Dekle je pa pogumno in je menilo, da se ni kogar ne boji. Napotilo se je samo domov.

STRAŠNA GROZNJA

Ko je korakala po poti, se ji je nenadoma približal neki moški ter si je ponudil za spremljevalca. Dekle ga je odklonilo, pa še prav energično. Možakar je bil pa vsiljiv in se ni dal odpraviti. Ubral pa je druge strune. Začel je govoriti o ljubezni. Kako jo ima rad in kako brez nje ne more živeti.

Med tem sta prišla v gozd. Spremljevalec je bil čedalje bolj vsiljiv. Dekle se ga otepalo; spremljevalec se ustavi, zagrabi zagrabi dekle in ji hoče storiti silo. Dekle se mu iztrgal. Nasilnež pa seže v žep in potegne iz njega samokres in se je krčevito oklene.

POGUM JO JE REŠIL

— Če se ne udaš, bom ustrelil tebe in sebel! Je ves razjarjen kričal in naperil samokres na nje na prsa.

Dekle v te musodnem trenutku ni izgubilo prisebnosti. Zbralo je vse moči in udarilo nasilnega pohotneža s pestjo po roki, mu izbil samokres, se mu iztrgalo iz objema in se spustilo v beg. Pohotnež jo je zasledoval do prve vasi, potem se je pa zgubil v gozd. Orožniki so ga drugo jutro izsledili in ga aretirali.

Neroden tihotapec

Zaboje s klobasami je skril med drva

Ljubljana, 16. jan.

Saj menda marsikdo pozna tisto staro strast, ki zapeljuje deželane, da skušajo ob prihodu v mesto kakorkoli pretentati mitničarje, če nosijo ali vozijo kaj takega s seboj, kar je podvrženo užitnim.

Tako je zapeljalo tudi nekega kmeta z dolenske strani. Naložil je voz drv, posadil na vrh sina in se v božjem imenu podal na pot.

Šlo je gladko in po sreči. Kako ne bi šlo, saj ni hotel nič hudega. Čemu ne bi bili ljubljani kdaj deležni kmetskih dobrot?

Pred mitnico je kmet ustavil. No, od drv je treba plačati malenkost. Zato pusti sina lepo na vozu, sam pa stopi k mitničarjem.

Kaj ima na vozu? No, kaj naj bi imel? Drva seveda. Čeprav je zima mila in bolj podobna pomladi, se utegne vse to še zasukati in bo ljudi zeblo. Zato jim je treba drv, ali ne?

To je bilo jasno ko beli dan. Vendar je mitničarje obhajala radovednost. Pa so šli in ogledovali. Celo s palico je nekdo sunil med drva, tako so se mu zdele čudno in naredko naložene.

Tedaj je kmetu zastalo srce. Mitničar je zadel ob nekaj, kar ni bilo klaftrsko poleno. In treba je bilo odmetati nekaj drv. Kmet je ugovarjal, polena so mu bila svinčeno težka, mitničarji pa ko mravlje. Kakor bi trenil, je bilo toliko drv odmetanih, da se je na vozu prikazal zaboj in za njim še eden.

ki skušajo rešiti ta vprašanja bo predaval dr. Janko Köstl na zborovanju priv. nameščenec, ki ga priredi Zveza društev priv. nameščenec v petek 17. t. m. ob pol 19. uri. Zborovanje se vrši v dvorani Pokojninskega zavoda. Nehotni vstop poleg hoi blagajne TRPD. Gajeva ulica. Vabljeni tudi nečlani.

Kaj le hrani ta lesena skrivnost? Ni treba se dolgo mučiti z radovednostjo. Na mitnici imajo toliko orodja, da je pokrov takoj odkrit in pozdravijo presenečene »blajtarje« vabljive, pristne domače kranjske kobase.

To so gledali Mitničarji, rado vedneži, ki so slučajno prišli mimo, in kmet, ki po svojem mnenju ni hotel nič hudega.

— Zakaj pa niste povedali, kaj imate na vozu?

Kaj naj bi odgovoril. Najboljše je, če človek v takem primeru molči. Od klobas je treba plačati dinar za vsak kilogram. Joj, koliko bo to nanese!

Kmet računa zase, mitničarji zase. Pa glej spaka! Ne dinar na kilo, ampak kaj vem koliko.

Zakaj toliko? — Za kazni, ker ste hoteli klobase utihotapiti.

Kmet se praska za ušesi. To tako so mu naračunali, da bi za ta denar lahko dal lepega prašiča.

Zmislil sem si, da se devetim odgovori, kdor molči, zdaj pa vidim, da tudi to ni več res. Vse je postavljeno na glavo! misli kmet in obupno šteje, šteje...

Poročilo za smučarje

16. januarja

Rateče-Planica: —3 C, barometer pada, visoka megla, 10 cm srenja. — Kranjska gora: —3 C, barometer pada, visoka megla, 10 cm srenja. — Vršč, Krnica in Tamar: 25 cm srenja. — Bistrica-Boh jezero: 0 C, zelo oblačno mirno snega ni. — Bled-jezero: —3 C, oblačno. — Planina Vogel: —3 C, veter severozapadni v dolini megla na planinah popolnoma jasno, smuka idealna. — Planina na Kraju: —3 C, jasno, sneg v solčnih legah srenjast, v senči prišč, snega 160 cm. Smuka prav dobra. — Pokljuka: 15 t m. —4 C, oblačno, mirno 30 cm snega, na površju suh sneg. Smuka prav dobra, Skakalnica uporabna.

Dnevna pratina

Petek, 17. januarja, 1936. Katoličani: Anton. Pravoslavni: 4. januarja; Evstatije.

Dežurne lekarne v Ljubljani

Dr. Piccoli, Tyrseva 6; mr. Hočev, Celovška 62; mr. Gartus, Moste Zaloška cesta.

Kino

Petek, 17. januarja.

Kino Matica: Mladost za denar.

Kino Ideal: Tarzan neustrašeni.

Kino Sloga: Danteev pekeli.

Kino Union: Baboona.

Kino Šiška: N. Vis. postrešek.

Kino Narodni dom Kranj: V soboto ob 14. in 16. ter v nedeljo ob 11. in 14. mladinska predstava »Janko in Metka«. Otroci dobe spominjsko darilce. V petek in v nedeljo »Ljubavi tango«.

Gledališče

D R A M A

Začetek ob 20 uri

Petek 17. januarja: Pesem s ceste. Premiera. Proslava 35 letnice umetniškega udeinstvovanja Josipa Gradiša-Daneša. Izven.

Sobota 18. januarja: Moliere. Red B

O P E R A

Petek 17. januarja: zaprto.

Sobota 18. januarja: Madame Butterfly. Izven. Globoko znižane cene od 30 Din navzdol.

Radio Ljubljana

Petek, 17. januarja. Ob 11.00 Solška ura. Ob 60. letojci rojstva Dragotina Ketteja (dr. Kolarič) 12.00 Vencik za vnečkom (plošče). 12.45 vreme. poročila 13.00 čas poročila 13.15 Zvoki z Balkana (plošče). 14.00 vreme borza 18.00 ženski ura. O ženskih zavetiščih in domovih (ga. Alojzija Stebi-Pleško). 18.20 Nekaj podoknis na ploščah. 18.40 Delavsko predavanje: Mezda v narodnem gospodarstvu (dr. B. Alujevič). 19.00 čas poročila. 19.30 Narodna ura. Lesna arhitektura v savski banovini prenos iz Beograda (Ivo Franič). 20.00 Prenos iz Zagreba. Izvedba Lukačičevih del. 21.00 Mednarodni prenos iz Berlina. 22.00 čas poročila. 22.15 Operetni napevi (Ivica Cankar, S. Banovec in Radijski orkester). Konec ob 23. uri.

Vreme

Novi sad: Oblačno po vsej državi z majhnimi zjasnitvami na severovzhodu in severozapadu. Nekoliko je deževalo v Primorju. Sneži pa v sredini in na vzhodu države. Mraz je vladal po vsej državi, razen na skrajnem jugu. Najvišja temperatura Veliko Gradišče —7. najvišja +16 C v Hercegovnem.

Nzpoved za danes: Oblačno bo po vsej državi. Deževalo bo v Primorju in v notranosti države. Morda bo snežilo v severnih krajih in v planinah. Temperatura se bo nekoliko zvišala. Sonce vzhaja ob 7.12. zahaja ob 16.23.

Dunaj: V severnih Alpah južno, oblačno in morda od časa do časa snežno.

»Tako zgoda že v cilindru saj. ura šele sedem!«
»Grem od pogreba«
»Ja, kda pa je bil pogreb?«
»Včeraj!«

Maribor

m— *Narodno gledališče.* Petek, 17. januarja: Zaprto. — Sobota, 18. januarja ob 20. uri: »Malomeščani«. Globoko znižane cene. Zadnjič.

m— *Kino. Grajski:* Pride iz borna veseloigra »Katja«. Jutri v soboto ob 14. uri matineja »Dva nasprotnika«. — *Union:* Danes prekrasni film »Viktorija« po K. Hamsunovem romanu. Pride krožna vseh tonfilmov »Nataša«.

m— *Veliki prispevki za kraljev spomenik v Mariboru* so zadnje čase dospeli spomeniškem odboru. Združene tvornice ruške delniške družbe za dušik v Rušah so darovale skupno 20.000 dinarjev, prav toliko pa je darovala mariborska tekstilna tvornica Hutter in drug.

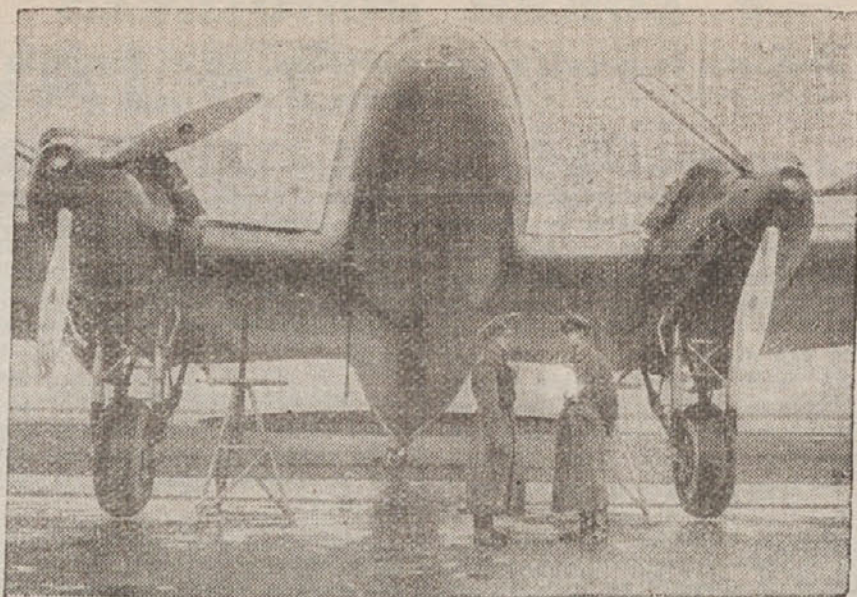
m— *Drevo ga je ubilo.* V Polanskem logu pri Črenšovecih so podirali te dni drevje. Po nesreči se je debela jelša zvrnila na 59-letnega posestnika Štefana Žerdina, ki je bil na mestu mrtev, ker mu je deblo zlomilo hrbtenico. Žerdin zapušča ženo in pet nepreskrbljenih otrok.

m— *Velika šahovska simultanka* bo v soboto 18. t. m. ob 20. uri v Gambrinovi dvorani. Priredi jo znani mariborski šahist Ivo Lešnik in je že doslej prijavljenih nad 50 šahistov.

m— *Ni dolgo užival ukradenih dobrot* 36-letni Franc Črepinko, ki je te dni vlomil v trgovino Ljudmile Klavore v Zg. Radvanju ter napravil 12.000 dinarjev škode. Ukradeni specerijo je prodajal po Tezmem, kar je postalo za njega usodno. Orožniki so mu prišli na sled in ga oddali sodišču, kjer je vlom in tatvino priznal.

m— *O bolgarski umetnosti* predava danes v petek, 17. t. m. ob 20. uri v Ljudski univerzi hrvaški pisatelj K. Hegedušič. Ski optične slike!

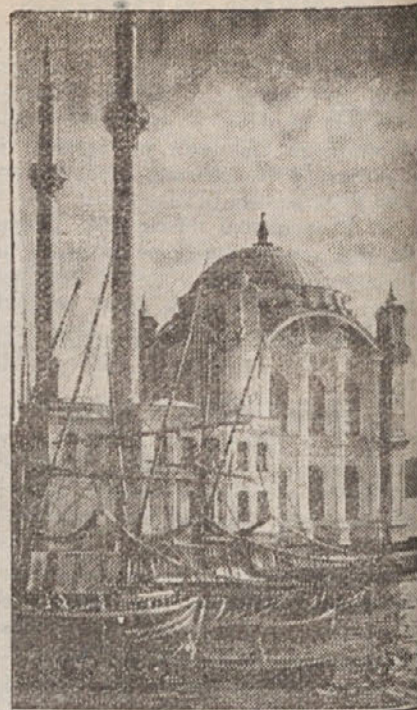
m— *Tujski promet.* V prvi polovici januarja je bilo pri policiji v Mariboru priglasi 1135 tujcev, od teh 235 inozemcev.

Najhitrejša nemška letalo »He 111«, ki so ga pred dnevi preizkusili na letališču v Berlinu. Z desetimi potniki je doseglo že fantastično hitrost 400 km na uro. Razpetina njegovih kril znaša 22.6 m, v 2.5 minute se dvigne 1000 m višje. Daljavo 1500 km preleti lahko brez pristanka.

Evropska prvaka v umetnem drsanju Ernst Baier iz Berlina in Maxi Herber iz Monakovega, ki se bosta potegovala za svetovno prvenstvo na zimski olimpiadi v Garmisch-Partenkirchenu.

Mošeja ob obali Bospora

Norvežan Eistein Raabe, ki trenira v Garmisch-Partenkirchenu in vzbuja s svojimi drznimi in lepimi skoki pozornost sportnega občinstva.

MALI OGLASI

Knjigovodjo
korespondenta
zmožnega slovenskega, srbohrvatskega in nemškega jezika po možnosti s prakso v kovinski industriji išče za takoj veliko podjetje v ljubljanski okolici. Izčrpne lastnoročno pisane ponudbe na oglasni odd. pod »perfekten knjigovodja«.

XXXXXX

Citajte!
Priporočajte!
Širite!

„GLAS
NARODA“!

XXXXXX

OPREMLJENO
SOBO
po možnosti s separiranim vhodom v centru mesta išče starejši dobro situiran gospod. Ponudbe na upravo pod »reden plačnik«.

Dvostanovanjsko
hišico
z vrtom in pritliklami se radi selitve ugodno proda. Posredovalci izključeni. Vprašati je v Rožni dolini, cesta XXI/16

Gostilničarji
pozor!
Avtomatične biljarde, popolnoma nove in nerabljene prodam ali dajem v najem pod ugodnimi pogoji. Ponudbe na oglasni odd. pod »Biljarde«.

ZAHVALA

Ko smo izgubili svojo drago mamico, teto, staro mamico, soprogo ter gospo

Marijo Trtnik

so nam mnogi v marsičem pomagali ter lajšali gorje, mnogi so nam izrazili sožalje! Vsem tem ter tudi darovalcem cvetja naš: Bog plačaj!

ŽALUJOČI OSTALI.